

Avalent>Kohtumenetlused>Tsiivilasjad>Millise riigi kohus on pädev kohtuasjaga tegelema? Millise riigi kohus on pädev kohtuasjaga tegelema?

Horvaatia

1 Kas pöörduda tuleks tavalisse tsiivilkohtusse või erikohtusse (nt töövaidluskohtusse)?

Hagiavaldus esitatakse asjas territoriaalset või sisulist pädevust omavale kohtule ja spetsiifilise vaidluse korral erikohtule. Kuid vaid Zagrebi linnas (*Grad Zagreb*) on nendes küsimustes erikohtutena tegevad kohalik tsiivilkohus (*Općinski građanski sud*) ja kohalik töökohus (*Općinski radni sud*), samal ajal kui mujal on üldjuhul pädevad kohalikud kohtud (*Općinski sudovi*).

2 Kui pädev kohus on tavaline tsiivilkohus (st see on kohus, kes asja menetleb), siis kuidas saan teada, millisesse tsiivilkohtusse pean ma pöörduma?

Kohtute pädevust reguleerivad eeskirjad on sätestatud tsiivilkohtumenetluse seaduses.

Täpsemalt öeldes esitatakse hagiavaldus kostja üldise territoriaalse kohtualluvuse järgi, kusjuures üldine territoriaalne kohtualluvus põhineb kostja ajutisel või alalisel elukohal või juriidilise isiku puhul tema registrijärgsel asukohal. Kui kohtuvaidlus on algatatud maakonna, Zagrebi linna, muu linna või kohaliku omavalitsuse vastu, määratakse üldise territoriaalse pädevusega kohus esindusorgani asukoha järgi.

Horvaatia Vabariigi vastu algatatud kohtumenetluste korral määratakse üldist territoriaalset pädevust omav kohus siiski hageja alalise elukoha või registrijärgse asukoha järgi Horvaatias. Kui hagejal ei ole Horvaatias alalist elukohta või registrijärgset asukohta, omab Horvaatia Vabariigi vastu algatatud kohtumenetluste korral üldist territoriaalset pädevust see kohus, kelle tööpiirkonnas asub Horvaatia parlament (*Hrvatski Sabor*).

2.1 Kas madalama ja kõrgema astme tavaline tsiivilkohus on erinevad (nt maakohus kui madalama astme kohus ja ringkonnakohus kui kõrgema astme kohus) ning kui need on erinevad, siis milline neist on pädev minu asja arutama?

Eristatakse alama ja kõrgema astme kohtuid. Kohalikud kohtud (*Općinski sudovi*) ja kaubanduskohtud (*Trgovački sudovi*) on esimese astme kohtud ning piirkondlikud kohtud (*Županijski sudovi*) ja Horvaatia Vabariigi kõrgem kaubanduskohtus (*Visoki trgovački sud RH*) on apellatsioonikohtud. Täpsemalt öeldes menetlevad piirkondlikud kohtud kohalike kohtute otsuste peale esitatud apellatsioonkaebusi ja Horvaatia Vabariigi kõrgem kaubanduskohtus menetleb kaubanduskohtute otsuste peale esitatud apellatsioonkaebusi.

Ainult konkreetselt sätestatud erijuhtudel võivad piirkondlikud kohtud ja Horvaatia Vabariigi kõrgem kaubanduskohtus mõista õigust esimeses astmes ning sel juhul võib nende otsuste peale esitada kaebuse Horvaatia Vabariigi Ülemkohtule (*Vrhovni sud RH*).

Seega on kõrgema astme kohtud pädevad hagnosisid läbi vaatama üksnes erandjuhtudel, kui madalama astme kohtud kinnitavad, et neil puudub pädevus, ja annavad asja edasiseks menetlemiseks üle.

2.2 Territoriaalne pädevus (kas minu asja on pädev arutama A linna kohus või B linna kohus?)

Konkreetselt asja lahendamise pädeva kohtu kindlaksmääramine oleneb mitmest asjaolust, kuid tavaliselt on pädev kohus kostja üldise territoriaalse kohtualluvuse järgne kohus.

2.2.1 Üldise kohtualluvuse põhireegel

Põhireegli kohaselt põhineb territoriaalne kohtualluvus eelkõige füüsilisest isikust kostja alalisel või ajutisel elukohal või kui kostjaks on juriidiline isik, siis tema registrijärgsel asukohal.

2.2.2 Erandid

2.2.2.1 Millal võib valida, kas pöörduda kostja elukohajärgsesse kohtusse (üldise kohtualluvuse alusel kindlaksmääratud kohus) või mõnda teise kohtusse?

2.2.2.2 Millal peab valida teise kohtu, mitte kostja elukohajärgse kohtu (üldise kohtualluvuse järgi kindlaksmääratud kohus)?

2.2.2.3 Kas pooled võivad valida kohtu, mille pädevusse asi tavaliselt ei kuulu?

Erandina üldise territoriaalse kohtualluvuse põhireeglist nähakse tsiivilkohtumenetluse seaduses (artiklites 50–66) ette territoriaalse erikohtualluvuse juhtumid, mida kohaldatakse järgmise suhtes: menetluskaaslased, ülalpidamiskohustusega seotud vaidlused, kahju hüvitamise vaidlused, tootja antud garantiist tulenevate õigustega seotud vaidlused, abieluga seotud vaidlused, isaduse või emaduse tuvastamise või vaidlustamise hagid, kinnisvaraga seotud vaidlused ja omandi rikkumist puudutavad vaidlused, õhusõidukite ja laevadega seotud vaidlused, kohtualluvuse kindlaksmääramine isikute korral, kelle puhul puudub Horvaatia Vabariigi üldine territoriaalne kohtualluvus, kohtualluvus juriidilise isiku filiaali asukoha järgi, kohtualluvus välisriigi juriidilise isiku esinduse asukoha järgi Horvaatia Vabariigi, selliste vaidluste kohtualluvus, mis tekivad seoses Horvaatia Vabariigi relvajõudude organisatsiooniliste üksustega, pärimisõigusega reguleeritavates suhetes tekkivate vaidluste kohtualluvus, täite- ja pankrotimenetlustega seotud vaidluste kohtualluvus, maksekohajärgne kohtualluvus, tööga seotud vaidluste kohtualluvus ja välisriigi kodanike vastu esitatud kaebuste vastastikune kohtualluvus. Eespool nimetatud juhtudel võib hageja alati valida (kuid ei pea valida) muu kohtu kui kostja elukoha järgse kohtu, mis määrati kindlaks vastavalt põhireeglile.

Vastavalt tsiivilkohtumenetluse seaduse artiklile 70 võivad pooled kokku leppida muu sisulist pädevust omava kohtu territoriaalses pädevuses, kuid üksnes siis, kui tegemist ei ole ainupädevust omava kohtuga.

3 Kuidas saada teada, millisesse kohtusse tuleks pöörduda, kui asi on erikohtu pädevuses?

Sõltuvalt sellest, kas tegemist on tsiivil- või kaubandusvaidlusega, saab hagiavalduse esitada kohalikule kohtule (*Općinski sud*) või kaubanduskohtule (*Trgovački sud*) ning Zagrebi linnas saab selle töövaidluse korral esitada ka kohalikule töökohtule (*Općinski radni sud*).

Viimati uuendatud: 28/03/2024

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.